שמיני (תשי"ת)

תורה: להבנת הפרשה חזו יזקמר דבר'

ד' נסמלי הירץ ויזל בבורו.

דבריי הפרשה מתומיב: ולפרש בשה בהלקר משה ואהרן לשני מקטעות הכתוב יראה בעיני בי שעיר החטאת בין מאחרש על שעיר אשת מחאדש בדכין לשעלת (ס' ג') "קחו שעיר עזים לחטאת", אך על שעיר ראש חדש - הבל עליו אמר: כי ה' בזה למשה סיאסר לאהרן ולבניו שיאכלו בותאת הסנחת ויהא ושוק על שלמי העם (י' ייב - י"ד) ולא צותו על אכילת החטאת. וכן משה זקה לבני אהרן אכילה מבשה רחוה ושוק ולא דבר כלום מאכילת החטאת, ויסבור משה, בני אהרן שבא לכפר עד עדין לא נצטוו על אכילתה, ומצרך ה' לצוותו שיאכלוה ואוכלין], אבל מהטאת שבא לכפר עד עדין לא נצטוו על אכילתה, וצריכין תכהניב לאכול בשרו ודעליהם בתכשירים. לא היה צריך לדרוש "אכילה", וכל שכן הוא, כי ככר הגיד להם דיני החטאת בפרשת נו, וידעו שבשר החטאת חיצונה יי"ב: נאכל לכהנים בעזרה, לכן בשדרש עליו והגיד לו ששרפוהו קנך, שהיה לב: לאכלו.

א. ס"ז ויקנוף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים, אלישם קנף על בניו הנותרים, לאיזהם באידים מוצלים מאש, היה ראוי להם להיזהר בל ייבטלו מעבודתם, כי כאשר נכוה האדם מאש, ראוי לו להיזהר ביותר.

מה השליאה בסנגון שסוקנו שאותה ויצה לישבץ?

ו. שאלות ברש"י:

1) ש"ץ ד"ה על אלעזר ועל איתמר: בשביל כבודו של אהרן הען מניין בנגד מה קשה לו?
הבנים וכעס

2xx) ש"ת ד"ה הן לא הובא שאלו הובא היה לכך לשרפה כמו שנאמר (ויקרא ו'
כ"ג) "וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל, באש תשרף". מה קשה לו?

3xx) ש"ת ד"ה אכל תאכלו. היה לכם לאכלה אש"פ מה קשה לו?
שאינם אונגים. מה קשה לו?

4) ש"ת ד"ה כאשר צויתי: לכם בסנהה

ג. דעות שונות לפרשנים בהסבר הלוקי הדעות בין משה ואהרן.

רשש"י ד"ה הייטב בעיני ה': אם טמעת בקדשי שעה (שאפילו אני אונן, חייב הייתי לאכל) אין לך להקל בקדשי דורות ושעיר של ראש חודש - קדשי דורות הוא).

רשבים ד"ה הן היום הקריבו את חטאתו ואת עולתם (ס,ב): "קח לך עגל בן בקר ...היא העולה וחחטאת של אהרן ובניו למעלה לחטאת ואיל לעולה", והבנים סייעו לאהרן בקבלת חטם, כאמור למעלה (ס,ט,יב). וכן אמר אהרן: למה קצפת על בני, הלוא היום הזה הקרבנו אני ובני קרבנותינו שנתחנבנו בהם לעבודה ובמוך הגדולה הזאת באה לנו צרה גדולה, "ותקראנה אותי כאלה", והאיך אוכל חטאת של קדשי קדשים ביום הזה שנתקלקל ונתערבה שמחתנו?

וכן "והכורם" (מבני חבורת "הבאור" בסוף המאה ה-16): הכוונה: אם כבשתי צערי ולא בכיתי להצדיק דין שמים ברבים, הייטב בעיני ה' לאכול את בשר החטאת מתוך שמחה ונחת ולבי מלא יגון ועצב, ובשר קדשים ראוי לאכלו בשמחה ולא באבלות.

סד"ל ד"ה "הן היום הקריבו": אני ואחיכם בני הקרבנו את חטאתנו ואת עולותינו לכפר בעדנו ואף על פי כן קרו אותי כאלה, שמתו שני בני, אם כן מרי אין אנחנו רצוים (לשני המקום. ואם כן - אם אכילת החטאת היא כאשר אמרתי לכפר על העדה, (עיין רש"י ,,ין ד"ה "ואתה נתן לכם"), היתכן שנכפר אנחנו על העדה בהיותנו אנחנו נזופים למקום? ואם בכל זאת הייבו אוכלים אותה והייבו מתברכים בלבבנו, שעדיין אנו רצוים לפניו ועדיין אנו כדאים לכפר על העם, "הייטב בעיני ח"ש? - הלוא יותר תבער בנו חמתו על זדון לבנו זה.

1) במה טונה עקרונית תפישתם של הספרטים האחרונים מתפישת רש"י (שהיא תפישת חז"ל)?
2) מהו ההבדל בין דעת רשב"ם לבין דעת סד"ל?
3) מהי חולשת פרוטו של סד"ל, מה אמסר לסעון נגד פרוטו?